Avanços en la prevenció de VdG i ASI

written by Andrea Sala y Cristina Pérez-Manglano | 8 de July de 2025

En este article compartim algunes idees que ens vam emportar del panell «*Avanços científics en la prevenció de la violència de gènere i l'abús sexual infantil: xarxes de protecció i transformació social*» del Congrés Internacional Multidisciplinari d'Investigació Educativa (**CIMIE**) 2025, presentat i moderat per la **Dra. Paula Cañaveras**. Este panell va oferir una perspectiva clau sobre la intervenció i prevenció davant estes problemàtiques. Es va destacar la importància de l'acció comunitària, la investigació basada en l'evidència científica d'impacte social i el paper transformador de l'educació.

La **catedràtica de Sociologia Lídia Puigvert** (Universitat de Barcelona) va iniciar el debat subratllant l'efectivitat del **club de valentes i valents violència zero**. Esta actuació oferix a xiquets, xiquetes i adolescents mecanismes i ferramentes per a identificar i rebutjar qualsevol forma de violència, fins i tot quan prové de persones pròximes o es dirigix a tercers. Este enfocament proactiu és fonamental per a fomentar una cultura de tolerància zero cap a la violència.

També va aprofundir en la influència dels **actes comunicatius en el consentiment sexual**, exposant el

Projecte Consent. Va diferenciar clarament entre coacció, on es donen actes comunicatius de poder, i consentiment, definit per actes comunicatius dialògics. Esta distinció és vital per a garantir la llibertat (sense coacció) en les interaccions. L'aplicació de les evidències científiques d'impacte social (ECIS) i l'enfortiment de les xarxes de suport són fonamentals per a protegir eficaçment la infància en este sentit.

Aitor Alzaga Artola, investigador predoctoral de la Universitat de Barcelona, va presentar el projecte **TeachXEvidence**, liderat per Lídia Puigvert. Este estudi busca fer les escoles més segures i inclusives mitjançant intervencions educatives basades en evidència científica per a previndre la violència de gènere.

L'estudi, que col·labora amb universitats, escoles i associacions de professorat de Portugal, Espanya i Dinamarca, destaca per la cocreació de materials formatius entre persones investigadores i docents. Estos recursos promouen actituds *upstander* (posicionament actiu i intervenció contra la violència) i aborden temes essencials com: ferramentes per a identificar i desmuntar faules sobre violència de gènere, consentiment, factors de protecció, models de masculinitats, aprenentatge dialògic, tertúlies dialògiques, etc.

Alzaga va emfatitzar el paper transformador de l'educació en la prevenció de la violència de gènere. Per a això, és fonamental una **formació** de qualitat que permeta diferenciar entre faules i evidències, enfortint la capacitat del professorat per a detectar possibles abusos. Tots els **recursos**, cocreats per les comunitats científica i educativa, estan disponibles de manera gratuïta i en accés obert per a la formació de familiars, alumnat i professorat.

Finalment, la **Dra. Cristina Pulido** (professora en la Universitat Autònoma de Barcelona i presidenta de l'associació **CSA Survivors – Science and Friendship**, una xarxa global que unix a víctimes, supervivents i científics en la lluita contra l'abús sexual de menors) va compartir una exposició valenta i contundent. Des de la seua doble perspectiva com a científica i supervivent, va abordar la necessitat de «*previndre la violència de gènere aïlladora per a protegir les víctimes i supervivents d'abús sexual infantil*».

La violència de gènere aïlladora té com a objectiu silenciar a les víctimes perquè els abusos persistisquen. Trencar este silenci sovint genera campanyes de difamació contra la víctima i les persones que els fan costat, generant impactes devastadors en la seua salut. El cas de **Virginia Giuffre**, qui va enfrontar atacs després de posicionar-se en ajuda de víctimes d'ASI, és un exemple d'esta dura realitat. La Dra. Pulido va ser clara:

> *«Si no eres part de la solució, eres part del problema; **no hi ha mitges tintes**.»*

Quan una víctima trenca el silenci, les reaccions positives reduïxen l'estrés posttraumàtic, mentres que les negatives l'activen. En la **Conferència Internacional de Protecció al Menor**, es va trencar el silenci i es va denunciar obertament a abusadors i encobridors. Els **mitjans de comunicació** poden exercir un paper determinant: **difondre les evidències** científiques ajuda a previndre els abusos; **ocultar-les** contribuïx a perpetuar-los.

La Dra. Pulido va concloure subratllant la necessitat d'un suport sense fissures per part de tota la societat, ja que les xarxes de solidaritat són el contrapés a este mal i als seus impactes en la salut. Crear entorns segurs és la base

per a protegir de manera eficaç a les víctimes.

[Imatge: Freepik]